

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Sjöängsskolan i
Askersunds kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Sjöängsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer.

Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framtidsytande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Sjöängsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

- Rektorn behöver utveckla och bredda arbetet med att följa upp och analysera kunskapsresultaten samt ställa dem i relation till undervisningens och värdegrundsuppdragets genomförande.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att se till att undervisningen anpassas så att samtliga elever ges det stöd och den stimulans som de behöver för att utvecklas så långt som möjligt.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och skolenhetens övriga personal utveckla arbetet med att tydliggöra, fastställa och tillämpa gemensamma förhållningssätt för att skapa och bibehålla så väl studiero som en trygg skolmiljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att ge lärarna förutsättningar att gemensamt kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg samt leda och följa upp detta arbete.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **30 januari 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2025:2757) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, representanter från elevhälsan samt genom inkommen dokumentation.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer inte på ett systematiskt sätt upp elevernas kunskapsresultat, undervisningens genomförande eller hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Den huvudsakliga uppföljning av elevernas kunskapsresultat på enheten sker i form av måluppfyllelsekonferenser där undervisande lärare, representanter från elevhälsan samt rektorn deltar och där alla elevers status går igenom. I dessa forum är emellertid fokus främst att följa och möta elevernas behov för att uppnå godkända betyg, särskilt i de ämnen som krävs för att nå gymnasiebehörighet. Som en del i huvudmannens uppföljning genomförs även hel- och halvårsuppföljningar innefattande en mer aggregerad uppföljning av utfallet avseende kunskapsresultat och som även innefattar jämförelser med tidigare år, tendenser kring frånvaro och med kunskapsresultat fördelade på kön. Även om rektorn genomfört vissa observationer av undervisningen i en årskurs finns det inte någon systematik i uppföljningen av undervisningen, och rektorn följer inte heller upp hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. I nuläget sker ingen strukturerad analys av elevernas kunskapsresultat utifrån olika aspekter som ämne, kön eller resultat på nationella prov. Det genomförs inte heller någon analys av undervisningen eller värdegrundsarbetet i relation till kunskapsresultaten, eller hur elever ska nå högre betyg än E.

Rektorn har fattat beslut om utvecklingsinsatser och resursfördelning i syfte att öka andelen elever som uppnår behörighet till gymnasiet. Exempelvis har rektorn beslutat om dubbelbemanning i svenska, engelska

och matematik för elever i årskurs 7. Arbetssättet med dubbelbemanning planeras fortsätta för eleverna även i årskurs 8. Rektorn har även uppmärksammat ett behov av att planera om undervisningen i naturorienterande ämnen så att de läses blockvis, detta i syfte att främja så väl kollegialt utbyte som kontinuitet och relationsbyggande mellan lärare och elev. Mer elevnära insatser, som vilka elever som ska delta i vissa stödinsatser, eller hur elevcoacher fördelas i klasser, beslutas av rektorn efter föredragning av elevhälsans representanter. De insatser och den resursfördelning som rektorn beslutar om grundar sig dock inte på en tydlig analys av verksamhetens behov, och orsakerna till insatserna är inte heller alltid tydliga för personalen på enheten.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn har inlett ett arbete för att skapa och tydliggöra en organisation som främjar samverkan och kollegialt lärande, men leder och styr enbart till viss del det pedagogiska arbetet. Utifrån samtal med lärarna har rektorn identifierat behov av ökat kollegialt lärande och samverkan mellan lärarna samt av samverkan mellan lärarna och elevhälsans professioner. Utifrån detta har insatser genomförts syftande till att stärka samverkan mellan lärare och elevhälsan i form av gemensamma workshops. Det finns fasta mötestider för arbetslagsmöten, ämneskonferenser samt för arbete i grupper kring ett kommunövergripande utvecklingsprojekt. Av granskningen framgår dock att kollegialt lärande och utveckling av undervisningen i praktiken sker i låg grad vid dessa träffar, då praktiska frågor tar överhanden och då innehållet i det kommunövergripande projektet inte heller aktivt styrs av skolledningen. Rektorn har fattat beslut om att framledes förändra lärarnas fysiska placering liksom att förändra arbetslagens sammansättning för att öka förutsättningarna för lärarna att samverka. Rektorn har dock inte på ett tydligt sätt styrt samverkan i de mötesforum som finns eller följt upp att arbetet ger avtryck i undervisningen.

Granskningen visar att det saknas en samsyn i verksamheten kring vilka gemensamma arbets- och förhållningssätt som ska gälla och att efterlevnaden av dem varierar. Rektorn har identifierat att lärare agerar olika, exempelvis vid bristande studiero, vilket föranlett att hen återkommande lyfter frågan om vikten av att följa upp och arbeta utifrån de gemensamma ordningsreglerna vid arbetsplatsträffar. Även de workshops som genomförts med elevhälsa och lärare syftar till att tydliggöra rutiner och arbetssätt. Dock har arbetet ännu inte gett tydligt resultat. Det saknas vidare fasta rutiner för hur obehöriga lärare ska stöttas i arbetet och rektorn följer inte heller upp vilket stöd som ges till obehöriga lärare.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn leder och styr inte ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan. Även om kunskapsresultaten fördelat på kön ingår i huvudmannens rapporter har rektorn inte gjort vare sig uppföljning eller analys av verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv. I nuläget pågår ett begränsat arbete med koppling till jämställdhet, bland annat genom ett arbetsmaterial kopplat till värdegrundsfrågor i en specifik årskurs samt föreläsningar med koppling till mer övergripande värdegrundsrelaterade frågor. Även studie- och yrkesvägledarens arbete innefattar insatser med relation till området utifrån uppdragets beskaffenhet. Detta arbete är dock inte lett av rektorn och grundar sig inte heller på en uppföljning och analys av verksamhetens behov inom området. Trots att det av granskningen framgår att det finns ett behov av att arbeta med frågor som rör könsnormer, både vad gäller lärares bemötande av elever och utifrån elevernas agerande och förväntningar på varandra, saknas det alltså ett systematiskt arbete kring jämställdhet på skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla och bredda arbetet med att följa upp och analysera kunskapsresultaten samt ställa dem i relation till undervisningens och värdegrundsuppdragets genomförande.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att den systematiska uppföljning som genomförs i dagsläget är begränsad till ett fokus på att elever ska uppnå godkända betyg och företrädesvis i ämnen där godkända betyg krävs för att nå behörighet till gymnasiet. Därmed finns en risk att elever inte ges det stöd och den stimulans som de behöver för att utvecklas så långt som möjligt. Rektorn följer inte heller systematiskt upp undervisningens genomförande eller hur läroplanens värdegrundsarbete integreras på ett kontinuerligt sätt i undervisningen. Det riskerar att medföra att undervisningen inte blir likvärdig avseende kvalitet samt skolans uppdrag kring normer och värden i undervisningen, liksom att begränsande könsmonster återskapas i skolmiljön vilket i sin tur riskerar att påverka kunskapsresultaten negativt.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att i den systematiska uppföljningen av kunskapsresultat bredda perspektivet för att få kunskap om så väl utmaningar för att nå godkända betyg som för att nå högre betygsnivåer. Resultaten behöver ställas i relation till undervisningens genomförande och verksamhetens förutsättningar. Arbetet skulle kunna bestå i en breddning av fokus i det redan implementerade arbetssättet med

måluppfyllelsekonferenser i syfte att fånga en helhetsbild av verksamhetens resultat. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att rektorn följer upp hur lärarna arbetar med läroplanens övergripande mål och riktlinjer för normer och värden, hur dessa värden integreras i den löpande undervisningen samt ställa det i relation till skolenhetens kunskapsresultat. Vid en sådan uppföljning kommer dessutom jämställdhetsuppdraget att ingå eftersom det är en del av skolans övergripande värdegrundsuppdrag. Det är av vikt att rektorn utifrån uppföljningen analyserar värdegrundsarbetet och dess integrering i undervisningen på skolenheten, hur det påverkar elevernas lärande samt utifrån analysen sätter in relevanta utvecklingsinsatser.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare, representanter från elevhälsan och elever samt genom observationer och inkommen dokumentation.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är överlag strukturerad men det varierar mellan lärare i vilken omfattning undervisningens syfte och mål förtydligas för eleverna samt i vilken omfattning undervisningen är varierad. Det finns gemensamma strukturer som används i undervisningen i form av startblock där lektionens start- och sluttid samt innehåll presenteras. Vidare ska lärare också lägga upp underlag för lektioner och planering i skolans digitala lärplattform så att eleverna har tillgång till det, men det varierar hur pass tydligt och omfattande underlaget är och ibland läggs det ut med kort tidsfrist. Undervisningens syfte och mål presenteras för eleverna i inledningen av ett arbetsområde, men återkopplingen till syfte och mål i den löpande undervisningen liksom i lärarnas digitala planeringar är olika tydlig beroende på lärare och ämne. Det finns i huvudsak en variation av arbetsformer och arbetssätt i undervisningen. Lektioner varierar genom att elever får växla arbetsformer och arbetssätt. Exempelvis växlas övergripande genomgångar med enskilt arbete eller arbete i grupper eller par. Lärarna anpassar också elevernas gruppindelningar utifrån kunskap om enskilda elevers progression så att de ska kunna ha ett gott utbyte av varandra. Undervisningen präglas i stort av ett aktivt lärarstöd där lärarna genom ett positivt bemötande försöker att entusiasmera och uppmuntra eleverna, men det finns en variation i hur väl lärare förmår att stötta och förtydliga undervisningens innehåll för eleverna så att de ska förstå hur och vad de ska göra, liksom ge ett aktivt lärarstöd till elever som nått långt i sin kunskapsutveckling.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Lärarna arbetar i huvudsak för att stärka elevernas självförtroende och motivation, men det varierar i vilken mån undervisningen är anpassad utifrån elevernas olika förutsättningar och behov. Lärarna kan anpassa undervisningen utifrån elevernas intressen och vardag för att göra den mer relevant och motiverande och lärarna uppmuntrar och förklarar för eleverna varför de behöver ha uthållighet för att nå progression och betyg i ämnena. Lärare kan även visa på vad eleverna klarat av tidigare och hur de gjort framsteg för att stärka deras motivation, men det varierar mellan lärare och ämnen hur ofta en sådan återkoppling görs. Lärarna arbetar i delar för att anpassa undervisningen till den aktuella elevgruppens förutsättningar. Exempelvis kan elever få anpassat material eller instruktioner utifrån sina behov och sin kunskapsnivå och de kan få redovisa på olika sätt, beroende på sina behov och förutsättningar. Om något är för enkelt så kan eleverna vidare få arbeta med att utveckla sitt arbete, eller få svårare material för att få mer motstånd. Eleverna kan också få redovisa på olika sätt, så som muntligt eller skriftligt, beroende på sina behov och förutsättningar. Samtidigt framgår av granskningen att det förekommer att elever som fort blir färdiga med sina uppgifter inte alltid får fler eller svårare uppgifter att arbeta med. Vidare har lärarna inte alltid möjlighet att ge stöd till, motivera och utmana de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling att komma vidare, då lärarna i första hand använder lektionstiden till att stödja och uppmuntra elever som har större utmaningar.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Eleverna får i viss mån möjlighet att reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. Detta sker exempelvis genom att eleverna efter provtillfällen får diskutera med lärare vad de kan utveckla vidare i ämnet och hur. Det varierar dock hur pass utförlig och framåtsyftande återkopplingen är. Eleverna har även någon gång diskuterat studieteknik och om exempelvis vikten av att kunna föra egna anteckningar som underlag för vidare arbete. Eleverna har fått veta att de behöver öva på sådana saker inför vidare studier. Studieteknik och strategier för lärande diskuteras också vid utvecklingssamtal. Det förekommer också att elever självmant utifrån egen reflektion lyfter att undervisningsmetoder inte fungerar för dem varpå läraren anpassar undervisningen utifrån detta. Av granskningen framgår att lärarna i undervisningen arbetar för att eleverna ska vara delaktiga och framföra sina tankar, men att klassrumsklimatet inte alltid är sådant att det fungerar väl och att det finns en risk att elever hämmas från att öppet reflektera och våga svara på frågor utan ett tydligt svar.

Elevernas möjlighet till ett reellt inflytande i undervisningen är begränsad och varierar beroende på ämnet. I vissa ämnen får eleverna möjlighet till att

exempelvis rösta om vilka arbetssätt de vill använda för att ta sig an ett område, men i andra ämnen är planering och upplägg mer fastlagda från start. Vad gäller möjligheten för eleverna att medverka i utvärdering och utveckling av undervisningen så saknas ett gemensamt och uttalat arbete. Eleverna har vid enstaka tillfällen fått tycka till genom att skriva ned sina tankar efter ett arbetsområde, men det sker inte med regelbundenhet och de enkäter som eleverna svarar på behandlar inte undervisningens genomförande eller upplägg. Det pågår dock ett kommunövergripande arbete där lärare deltar syftande till att just utveckla elevers delaktighet i att förbättra utbildningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla arbetet med att se till att undervisningen anpassas så att samtliga elever ges det stöd och den stimulans som de behöver för att utvecklas så långt som möjligt.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det varierar i vilken mån undervisningen anpassas utifrån elevernas behov och förutsättningar, särskilt i relation till elever i behov av större utmaningar. Det varierar huruvida elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling får mer utmanande uppgifter samt vilka förutsättningar lärarna har att ge dessa elever stimulans och ett aktivt lärarstöd. Det finns en risk att elever som inte stimuleras och utmanas i undervisningen inte når sin fulla potential. Dessutom finns en risk att understimulerade elever tappar intresset för skolarbetet och hittar på aktiviteter som stör andra elever i klassrummet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att skapa förutsättningar så att lärarna på ett strukturerat sätt tillsammans och med elevhälsan och rektorn kan diskutera och hitta strategier och konkreta arbetssätt för att utveckla undervisningen så att den motiverar och stimulerar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Undervisningen behöver med andra ord anpassas utifrån elevernas olika förutsättningar och kunskaper, och samtidigt ha en sådan svårighetsgrad att den stimulerar och utmanar alla elever att nå sin fulla potential. Det är till exempel viktigt att elever som snabbt blir klara erbjuds uppgifter av fördjupande karaktär snarare än upprepande och att de får stöd i det arbetet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6–7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i låg utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, representanter från elevhälsan och elever samt genom observationer och inkommen dokumentation.

Arbete för trygghet

Det finns ett övergripande arbete för att skapa trygghet på skolan men gemensamma förhållningssätt i kollegiet saknas i vissa fall. Det främjande trygghetsarbetet på skolan omfattar insatser som exempelvis årskursövergripande schemabrytande aktiviteter. Det genomförs även tematiska arbetsområden med koppling till värdegrundsfrågor för vissa årskurser. Det förebyggande arbetet utgår från en kartläggning av elevernas trygghet genom en trygghetsenkät samt genom trygghetsvandringar för att identifiera områden som upplevs otrygga i skolområdet. Arbetet drivs av ett trygghetsteam och utifrån analys av elevernas upplevelser genom enkäter och samtal under mentorstid har förebyggande och åtgärdande insatser genomförts. Dessa insatser innefattar att kameror satts upp och att ett rastvaktsschema för personal har tagits fram för att stärka vuxennärvaron i lokalerna. Som en insats för att motverka problematiskt språkbruk har även en undersökning genomförts där elever anonymt kunde delge vilka ord de hörde i korridorerna. Utifrån resultatet har kuratorn genomfört diskussioner i klasserna om språkbruk i relation till exempelvis diskrimineringsgrunderna. Granskningen visar emellertid att det fortsatt förekommer ett problematiskt språkbruk bland eleverna, att språkbruket inte alltid uppmärksammas eller bemöts av personalen, samt att kränkande språkbruk i viss mån har normaliserats bland eleverna. Vidare uppmärksammas inte alltid kränkningar om de inte är mycket allvarliga eller av fysisk karaktär, och det är sällan som eleverna diskuterar frågor om kränkningar förutom om något specifikt har inträffat. I de fall lärare tar

händelser vidare enligt de rutiner som finns är det inte heller alltid tydligt för vare sig personal eller elever vilka konsekvenser detta lett till.

Arbete för studiero och lugn miljö

Det finns vissa strukturer för ett samlat arbete för att skapa studiero, men det varierar i vilken mån lärare agerar konsekvent för att upprätthålla studiero och elevernas delaktighet i arbetet är begränsad. Skolledningen har identifierat att de gemensamma förhållningssätt och rutiner som finns för att uppnå och bibehålla studiero inte alltid följs. De strukturer som finns i arbetet består av ordningsregler, rutiner för exempelvis insamling av mobiltelefoner och en åtgärdsstrappa för konsekvenser i de fall elever stör ordningen. Det varierar dock i vilken mån lärare konsekvent använder dessa verktyg eller upprätthåller rutiner så som att samla in mobiltelefoner från eleverna. Även eleverna upplever att det saknas ett konsekvent agerande vid ordningsstörningar vilket även påverkar undervisningens genomförande. Elevernas delaktighet i arbetet med att skapa studiero är begränsad till diskussioner om ordningsreglernas utformning i början av terminen samt till att lyfta om situationen inte fungerar i klasserna till elevrådet och till elevernas mentor.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och skolenhetens övriga personal utveckla arbetet med att tydliggöra, fastställa och tillämpa gemensamma förhållningssätt för att skapa och bibehålla så väl studiero som en trygg skolmiljö.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det varierar i vilken grad gemensamma rutiner för att upprätthålla trygghet och studiero tillämpas. Utan en gemensam grund blir arbetet för trygghet och för att bibehålla studiero svårare för samtliga och variationen mellan lärare riskerar att bli stor och skapa otydlighet för eleverna.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och eleverna med utgångspunkt i befintliga verktyg skapar samsyn och strategier för att skapa och bibehålla studiero och en trygg miljö. Skolinspektionens erfarenhet är att på skolor som lyckas väl med arbetet med studiero finns en gemensam förståelse för vilka strategier och förhållningssätt som är framgångsrika för att upprätthålla eller förbättra studieron, och att lärarna också agerar utifrån denna gemensamma förståelse, de fastslagna rutinerna eller de överenskommelser som har

gjorts.¹ Vidare är det av vikt att eleverna i högre grad görs delaktiga i arbetet genom exempelvis möjlighet att lämna synpunkter på arbetet så att de gemensamma förhållningssätten på skolan även är förankrade hos och upplevs som legitima av eleverna. Eftersom genomförandet av undervisningen i hög grad påverkar studieron, är också arbetet med att anpassa undervisningen så att den utmanar och stimulerar alla elever en del i att förbättra studieron på skolan.

¹ Skolinspektionen (2020). *Skolors arbete med trygghet och studiero*. Tematisk analys utifrån fattade beslut inom regelbunden kvalitetsgranskning 2018–2019.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, representanter från elevhälsan samt genom inkommen dokumentation.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn gör begränsade analyser av lärarnas bedömningar och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn har undersökt om det finns omotiverade skillnader i betygssättningen och uppmärksammat att det finns skillnader i andelen underkända betyg mellan så väl olika ämnen som mellan lärare. Rektorn har dock ännu inte återkopplat avvikelserna till berörda lärare eller gjort en mer systematisk och samlad analys av de avvikande resultaten. Rektorn har vidare tagit del av en rapport avseende avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov på skolenheten, men ännu inte själv analyserat avvikelserna.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna begränsade förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg och följer inte upp att lärarna använder sig av olika metoder i arbetet. Lärarna har tre timmar per vecka att använda till olika former av möten och samverkan, som exempelvis sambedömning och arbete med att kvalitetssäkra bedömningar, omdömen och betyg. Rektorn har dock inte styrt mötestiden eller avsatt tid särskilt för dessa ändamål. Hen känner inte heller till vilka verktyg som lärarna använder i arbetet och följer inte upp lärarnas arbete med att kvalitetssäkra sina bedömningar. Det finns inte något gemensamt arbete på skolan som syftar till att säkerställa likvärdiga bedömningar och det finns lärare som undervisar i samma ämnen men som inte diskuterar bedömningsfrågor och betygssättning med en ämneskollega. Lärarna använder olika redskap för att kvalitetssäkra sina bedömningar, exempelvis äldre nationella prov, Skolverkets bedömningsstöd, och enstaka lärare sambedömer vissa elevuppgifter. Arbetet sker dock på lärarnas eget initiativ och följs inte upp av rektorn.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att ge lärarna förutsättningar att gemensamt kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg samt leda och följa upp detta arbete.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte på ett tydligt sätt styr och leder arbetet med lärarnas kvalitetssäkring av bedömningar och inte följer upp lärarnas arbete. Att rektorn inte aktivt styr och följer upp lärarnas arbete med kvalitetssäkring av bedömningar och betyg medför en risk för att lärare inte får likvärdiga möjligheter eller förutsättningar att delta i arbetet samt i förlängningen risk att bedömningar inte blir likvärdiga.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med likvärdig bedömning genom att skapa förutsättningar för lärare i samtliga ämnen att samverka kring bedömning och betygsättning. Vidare bör rektorn aktivt styra innehållet vid dessa tillfällen samt följa upp det arbete som sker. För vidare läsning om att skapa förutsättningar för kvalitetssäkring rekommenderas avsnitt 4 i Skolverkets allmänna råd om betyg och bedömning.²

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare

Signerat av: Maja Beckman

X Albin Hultman

Föredragande

Signerat av: Albin Hultman

I handläggningen av ärendet har även utredare Mats Pellbring medverkat.

² Skolverket (2025). *Betyg och prövning. Kommentarer till Skolverkets allmänna råd om betyg och prövning.*

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6 och 8 maj 2025. En intervju med rektorn genomfördes digitalt den 9 maj 2025. Besöket genomfördes av utredarna Albin Hultman och Mats Pellbring. Sjöängsskolan är en kommunal skola belägen i Askersunds kommun. Skolan har elever i årskurserna 7–9. Vid granskningstillfället gick 351 elever på skolan. Skolan leds av en rektor med stöd av en biträdande rektor.